

**ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ИЗ НАДЛЕЖНОСТИ МИНИСТАРСТВА РУДАРСТВА И
ЕНЕРГЕТИКЕ
100 дана рада Владе РС**

1. СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА ЕНЕРГЕТИКЕ И РЕГУЛАТОРНИ ОКВИР

1а - Енергетика

- Интегрисани национални енергетски и климатски план Републике Србије до 2030. са пројекцијама до 2050. године је усвојен на Влади **25. јула 2024. године**. Овим документом дефинисани су циљеви Републике Србије у области енергетике и климе за 2030. годину:
  - смањење емисија ГХГ за 40,3% у односу на 1990. годину;
  - учешће ОИЕ у бруто финалној потрошњи енергије 33,6%, а у производњи електричне енергије 45%
  - значајно повећање енергетске ефикасности;
- Припремљен је нацрт Стратегије развоја енергетике Републике Србије до 2040. године са пројекцијама до 2050. године и организоване је јавна расправа. **Јавна расправа траје у периоду од 15. јула 2024. године до 15. августа 2024. године**. Јавне расправе су одржане у Београду, Нишу и Новом Саду.
- У току је израда закона измене и допуне Закона о енергетици, као и подзаконских аката. **Јавна расправа је планирана у другој половини августа 2024. године**.
- Кроз Измену и допуну Закона о енергетици планира се приступање изради Програма развоја нуклеарног програма у мирнодопске сврхе са циљем обезбеђивања да се на дугорочном плану обезбеди довољна количина базне енергије у електроенергетском систему Републике Србије. **Потписан је Меморандум о разумевању у области примене развоја нуклеарне енергије у Србији 10. јула 2024. године између пет министарстава Владе Републике Србије, акционарских друштава ЕПС и ЕМС и 20 научно – академских институција и института.**

Рударство

- У току је израда нацрта **Закона о рударству и геолошким истраживањима**, којим ће пре свега бити препознат значај минералних сировина у делу критичних и стратешких, усаглашавање одредби са регулативом ЕУ, веће учешће Републике Србије у одлучивању, као и дефинисање потенцијалних стратешких налазишта, која ће искључиво бити предмет различитих видова уговарања са државом, а што ће свеукупно довести до веће заштите интереса Републике Србије са једне стране, а са друге предвидивости за нова инвестициона улагања. **Усвајање се очекује до краја 2024. године.**

- **Израда Стратегије управљања минералним и другим геолошким ресурсима у Републици Србији за период од 2025. до 2040. године, са пројекцијом до 2050. године, са Стратешком проценом утицаја на животну средину је у току и очекује се завршетак до краја 2024. године.**
- Спроводе се припремне активности на изради Закона о угљоводоницима, чије се усвајање очекује до краја 2025. године.
- Израђена су три правилника којима се ближе дефинише садржај инвестиционо техничке документације из области рударства, као и програма основних геолошких истраживања од јавног интереса. У току су интезивне активности на припреми неколико подзаконских аката из области геологије и рударства.

2. ИНВЕСТИЦИОНИ ПРОЈЕКТИ ЕНЕРГЕТСКИХ ПРЕДУЗЕЋА

Електропривреда Србије а.д.

- По плану ремонта до сада су завршени редовни годишњи радови на више блокова термоелектрана од којих су најзначајнији Б1 и Б2 у ТЕНТ, док ће пре почетка грејне сезоне бити завршени и капитални ремонти ТЕНТ А2 и блок Б1 у Костоцу после 10 година. Најзначајнија инвестиција у хидро капацитетима је ревитализација РХЕ „Бајина Башта“ која је започета после 42 године рада. Ремонтовани агрегат Г2 у РХЕ „Бајина Башта“ је враћен на мрежу, док истовремено трају радови на ревитализацији другог агрегата. У складу са планом, до сада су завршени, између осталог, ремонти агрегата на хидроелектранама „Бистрица“ и „Кокин Брод“, а у току су радови на четири хидро агрегата. Санацијом и адаптацијом производних агрегата се продужава радни век електране, смањују трошкови одржавања и повећава степен корисности, што и поред непромењене инсталисане снаге омогућава стабилнију, ефикаснију и већу производњу енергије.
- У току је реализација кључних инвестиционих активности на изградњи нових капацитета за производњу и складиштење електричне енергије (нови блок Б3 ТЕ Костолац снаге 350MW, Ветропарк Костолац снаге 66MW, Самобалансиране соларне електране 1GW, РХЕ Бистрица снаге 628 MW, РХЕ Ђердап 3. Новим производним и складишним капацитетима обезбеђује се сигурност напајања електричном енергијом и довољно капацитета за балансирање електроенергетског система.

Илустрација 1: Ветройарк Косилоц

Илустрација 2: Панорама Ветройарка Косилоц

Електромрежа Србије а.д.

- Спроводи се већи број пројеката у циљу модернизације високонапонске електроенергетске мреже. У току је реализација Пројекта од изузетног значаја кад је реч о повезивању Србије са ЕУ и регионом - **Трансбалкански коридор**

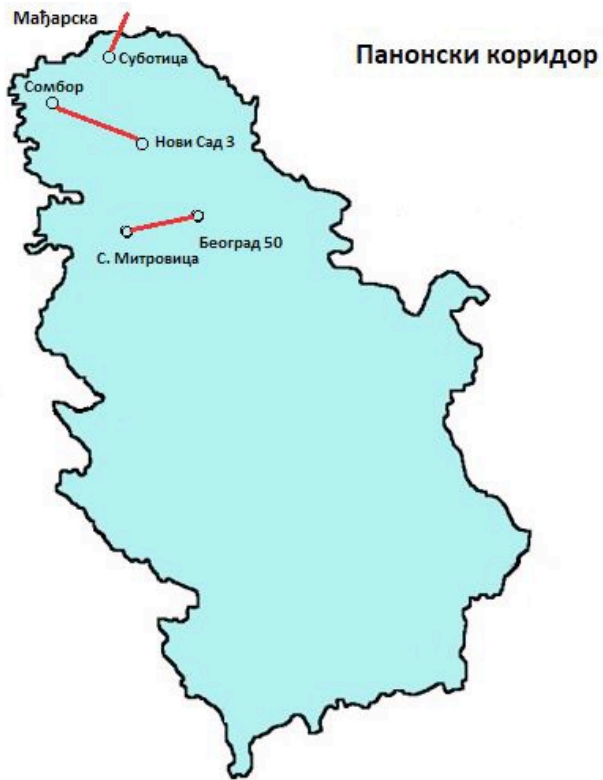
секција 3 и 4. (инвестиција око 120 милиона евра) и Београд (инвестиција 129 милиона евра)

Илустрација 3: Трансбалкански коридор

- Планирани пројекти: **Панонски коридор** (око 140 милиона евра) и **Централнобалкански коридор** (195 милиона евра) за који се тренутно воде завршни преговори о финансирању.

Повећање преносних капацитета обезбеђује сигурност и поузданост снабдевања електричном енергијом, смањују се губици у преносном систему и омогућава бржа интеграција нових капацитета из обновљивих извора енергије.

Илустрација 4: Позиција Панонској коридора

Илустрација 5: Позиција Централнобалканској коридора

Електродистрибуција Србије

- Спроводи се најзначајнији инвестициони програм у циљу модернизације нисконапонске електроенергетске мреже у последњих неколико деценија. У току је замена бројила финансирана из донаторских средстава ЕУ и више од 410.000 бројила је замењено новим, дигиталним. Са заменом бројила ће се наставити и у наредном периоду за шта су потписани уговори и обезбеђена средства у сарадњи са Европском инвестиционом банком и Европском банком за обнову и развој.
- **Спроводи се и пројекти Аутоматизације средњенапонске дистрибутивне мреже - уговор са *Schneider Electric* и припрема пројекат Унапређење, реконструкција и изградња дистрибутивне мреже.** Улагањем у модернизацију дистрибутивне мреже, смањују се губици и улагања у одржавање мреже, повећава поузданост и сигурност снабдевања крајњих купаца електричне енергије и стварају услови за активно учествовање крајњих купаца на тржишту електричне енергије.

3. АКТИВНОСТИ ПО СЕКТОРИМА

Електроенергетски сектор

- У току је припрема за зимску сезону. **Резерве угља на депонијама ЕПС-а су око 1,600,000 тона**, док је стање акумулација око 500 GWh.
- **Стање преносне и дистрибутивне електроенергетске мреже је стабилно** упркос временским неприликама, као и *black out*-у који се догодио у региону.
- План трансформације ЕПС-а је усвојен **13. јуна 2024.** године и усаглашен са Међународним монетарним фондом (ММФ). Унутар ЕПС-а је формирана Канцеларија за трансформацију која је почела са реализацијом усвојеног плана.
- У току је израда нових методологија за одређивање цена електричне енергије у координацији са ММФ-ом чијем ће усвајањем МРЕ и Влада РС испунити све структурне репере у оквиру аранжмана са ММФ-ом. Нова методологија за цену електричне енергије за привреду ће бити усвојена до **септембра**.
- Потписан је Колективни уговор о изменама и допунама колективног уговора за Електродистрибуцију Србије дана, **1. јула 2024.** године, којим се повећава вредност радног сата за око 8.600 запослених у овом друштву.
- Потписан Посебан Колективни уговор за ЕПС **05.08.2024.** године. који дефинише **већа и боља права радника од 01.01.2025.** године.

Обновљиви извори енергије

- **У мају 2024. године** отворен је ветропарк Кривача први ветропарк у источној Србији. Ветропарк Кривача инсталисане снаге 105,6 MW, вредности инвестиције од 165 милиона евра. Очекује се да ће ветропарк производити 310 GWh зелене енергије годишње. Производња је довољна за снабдевање око 75.000 домаћинстава.
- Постројење за производњу електричне и топлотне енергије на комунални отпад друштва БЕО ЧИСТА ЕНЕРГИЈА у Центру за управљање отпадом у Винчи, снаге 30,24 MW, званично је почело са радом **1. јула 2024. године**. Добијањем зелене електричне и топлотне енергије термичким третманом до 340.000 тона комуналног отпада годишње обезбедиће се зелена електрична енергија за 5% и топлотна енергија за 10% домаћинстава у Београду.
- **У периоду од маја до августа 2024. године** пуштено је у рад **36 MW соларних електране** које користе обновљиве изворе енергије и чија је производња електричне енергије довољна за снабдевање 6000 домаћинстава.
- Планира се спровођење наредних аукција за доделу тржишне премије за ветроелектране и соларне електране до краја ове године и у току је анализа тржишта.
- Очекује се **завршетак преговора са Стратешким партнером** за изградњу само-балансираних соларних електрана капацитета од **1 GW са батеријским системима** за складиштење електричне енергије у Републици Србији, што ће представљати стратешко партнерство са Јужном Корејом и САД.
- У току је **изградња прве ветроелектране Електропривреде Србије у Костолцу** - платои за изградњу су припремљени на свим локацијама, изведени су шипови на 19 од 20 позиција ветротурбине, један темељ је завршен, на градилиште су допремљени стубови и елисе за 18 од 20 ветротурбина и започети су грађевински радови на трафостаници и прикључку.

Енергетска ефикасност

- У оквиру реализације вишегодишњег пројекта „Чиста енергија и енергетска ефикасност за грађане у Србији“, **16. маја односно 17. маја 2024. године потписани су уговори са 137 ЈЛС у укупном износу од 1.14 милијарди динара**, чиме започиње **енергетска санација још 12.000 домаћинстава**. Према пројекцијама, **уштеда финансијских средстава по домаћинству** износиће око **30 %**, док ће **уштеде енергије** на годишњем нивоу износити око **260 GWh**. Поред тога, **смањење емисије CO2 од око 50 хиљада тона годишње** даће велики допринос у процесу зелене транзиције, декарбонизације и очувању животне средине.
- У оквиру реализације пројекта „Национални програм енергетске санације објеката од јавног значаја“, **31. јула 2024. године, потписани су уговори са 42**

града/општине, укупне вредности од 1.3 милијарде динара чиме започиње енергетска санација 39 објеката јавне намене (15 основних и средњих школа, зграде 3 факултета: Технички факултет у Новом Саду, односно Хемијски и Факултет драмских уметности у Београду, 1 здравствени центар – КБЦ Драгише Мишовић у Београду, 6 управних зграда, 5 дечијих вртића, 3 зграде комуналних делатности, 2 објекта Центра за културу, објекат затвореног базена, библиотека, туристички простор, дечије одмаралиште), односно у 3 општине ће се модернизовати систем јавног осветљења. Након енергетске санације биће остварена уштеда од 9 милиона KWh на годишњем нивоу, док је очекивано смањење емисије CO2 око 5.500 тона годишње.

- **9. јула 2024.** године потписани су финансијски споразуми са EBRD у вредности од 40.5 милиона евра, чиме ће у 10 ЈЛС (Бечеј, Богатић, Крагујевац, Краљево, Крушевац, Нови Пазар, Ниш, Панчево, Параћин и Вршац) омогућити увођење обновљивих извора енергије у системе даљинског грејања.
- Са истом финансијском институцијом започела је и реализација пројекта „Јавни ESCO-енергетска санација вишепородичних стамбених зграда и прелазак на наплату по потрошњи“, у вредности од 62.5 милиона евра, чијом реализацијом ће у 14 ЈЛС (Београд, Чачак, Крагујевац, Краљево, Неготин, Ниш, Нови Сад, Нови Пазар, Панчево, Пирот, Трстеник, Ужице, Врање, Зрењанин) бити енергетски санирано више од 500 стамбених зграда површине од око 1.4 милиона м², уз уштеде енергије за више од 35% односно 81.000 MWh годишње, као и смањење емисије CO2 од 20.000 тона годишње.
- **У мају 2024.** године заокружена је финансијска конструкција са KfW банком, чиме је обезбеђено додатних 31.9 милиона евра за прелазак са коришћења фосилних горива (угља и мазута) на коришћење обновљивих извора енергије у топланама у Пријепољу, Врању, Нишу, Рачи, Мајданпеку и Новом Пазару, а реализација пројекта је започета.
- **Током 2024.** године настављена је реализација пројекта „Енергетска ефикасност у зградама централне власти“, па је започета и завршена реконструкција зграде Завода за унапређивање образовања и васпитања у Београду, започети су радови на енергетској санацији Завода за интелектуалну својину, као и израда Студије изводљивости за зграду Палата Србија, израда пројектно-техничке документације за Управу за пољопривредно земљиште, Министарство за државну управу и локалну самоуправу, Канцеларију Националног савета за координацију сарадње са Рском Федерацијом и Народном Републиком Кином, Републички секретаријат за јавне политике. Планирано је да до краја године започну радови на енергетској санацији Министарства рударства и енергетике и Завода за мере и драгоцене метале.

Илустрација 6: Завод за унајређивање образовања и васпитања

Илустрација 8: Палаћа Србија

Илустрација 7: Завод за интелектуалну својину

Илустрација 9: Управа за пољопривредно земљиште

Илустрација 10: Министарство за државну управу и локалну самоуправу

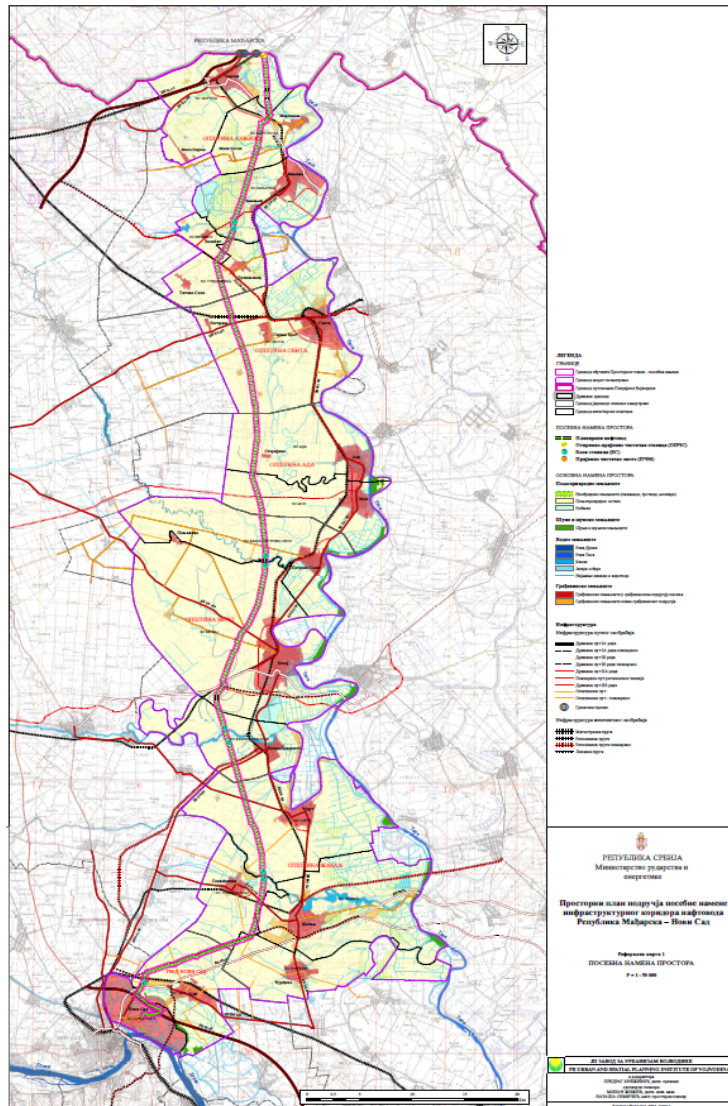
Илустрација 11: Министарство рударства и енергетике

Илустрација 12: Дирекција за мере и грађоцене мешале

Нафта и гас

- **На дан 01. августа 2024. године**, располажемо обавезним резервама за **41,7 дана**, што представља **увећање за 10% према прорачуну по дневном нето увозу у односу на 2022. годину** када је било обавезних резерви за 38 дана просечног дневног нето увоза. **Достигнут ниво робних резерви у 2024. години представља повећање резерви од 122 % у односу на крај 2022. године.**
- **Активно се ради на реализацији пројекта изградње нафтовода Мађарска - Република Србија**, правцем *Szazalombatta-Algyo-Roszke*-Нови Сад, капацитета од 5,5 милиона тона годишње. У току је израда планске и пројектно-техничке документације.

Илустрација 13: Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора нафтовода Мађарска - Нови Сад, реферална карта 1

- Тренутно је у складишту ПСГ Банатски Двор ускладиштено 336 милиона м³ природног гаса у власништву ЈП Србијагас, док је у складиштима у Мађарској ускладиштено 163,4 милиона м³, **а ради се на повећању тих резерви.**
- **ПРВИ ПУТ** је након 10 година и након усвајања измена и допуна Закона о енергетици 2023. године, **АЕРС је 25.07.2024. сертификовао Транспортгас у складу са домаћим и ЕУ законодавством.** Поднет је захтев Секретаријату Енергетске заједнице за потврђивање сертификације која се очекује до краја 2024. године.
- **Настављен је рад на диверсификацији извора и праваца снабдевања природним гасом:**
  - Потписан Меморандум о разумевању за изградњу гасне интерконекције са Румунијом **05.08.2024. године**

- Након потписаног Меморандума о разумевању између ресорних министарстава Србије и Азербејџана, као и комерцијалног уговора између гасних компанија Сокар и Србијасис осигурана је испорука минимално 365 милиона м³ природног гаса на годишњем нивоу, са предвиђеним повећањем на преко 1 милијарди м³ након 2026. године
  - У току је припрема планске и пројектно-техничке документације за изградњу интерконеције са Северном Македонијом и Румунијом.
  - Нацрт Просторног плана подручја посебне намене гасовода Лесковац – Врање – Државна граница којим је обухваћен и интерконектор Врање Државна граница са Републиком Северном Македонијом ће у наредном периоду бити на јавном увиду.
- У току је израда нових методологија за одређивање цена природног гаса усклађена са ММФ. Усвојена је нова методологија за цену гаса за привреду.
  - У Смедереву је у току завршна фаза изградње 6 резервоара запремине од по 20.000 м³ (све укупно 120.000 м³): 4 резервоара за потребе обавезних резерви и 2 резервоара за потребе робних резерви нафте. Планирани рок завршетка је новембар 2024. године.

Илустрација 14: Резервоари у Смедереву

Геологија и рударство

- Производња руде метала бележи константан раст и у првих седам месеци 2024. године у односу на 2023. годину већа је за 13%, док је производња концентрата бакра и злата већа за 22%. Металуршком прерадом у Бору за првих седам месеци 2024. године произведено је катодног бакра у количини од преко 85.000 тона, чиме је премашена укупна производња за целу 2023. годину.
- Стање производње угља је стабилно, упркос временским неприликама и иста је на површинским коповима у оквиру ЕПС а.д. на нивоу производње из 2023. године,

док је производња откривке већа за 8%. Када говоримо о производњи угља у подземној експлоатацији у рудницима ЈП ПЕУ Ресавица, иста је већа за 4% у односу на првих седам месеци 2023. године.

- Број инспекцијских надзора у области геологије и рударства у првих седам месеци 2024. године је премашио укупан број надзора на нивоу целе 2022. године, а за 30% је већи у односу на првих седам месеци 2023. године.
- За првих седам месеци 2024. године по основу накнаде за експлоатацију уплаћено је близу 15 милијарди динара, што је 37% више у односу на исти период 2023. године.

Европске интеграције и међународна сарадња

- У завршној фази је усвајање **Реформске агенде Републике Србије за 2024-2027 као део новог финансијског инструмента за реформу и раст за Западни Балкан** у укупној вредности од 6 милијарди евра, у оквиру кога ће спровођење реформи у области енергетике **убрзати процес енергетске транзиције**. Овим инструментом планирано је спровођење реформских мера у циљу **испуњавања предуслова за интеграцију енергетског тржишта Републике Србије са јединственим европским енергетским тржиштем, кад је реч о тржишту гаса и електричне енергије**, праведну транзицију и њено финансирање кроз конкретне пројекте; повећање коришћења обновљиве енергије, спровођење мера енергетске ефикасности и увођење система за мониторинг, извештавање, проверу и акредитацију (MRVA) као предуслова за увођење система опорезивања емисија угљеника.
- **Министарство рударства и енергетике** у складу са Одлуком Владе РС из 2023. године као **Управљачки орган за Оперативни програм за област Зелена агенда и одрживо повезивање за период 2024-2027.** године предузима активности у вези са припремама за реализацију Оперативног програма и управљањем индикативним буџетом у износу од 325.200.000 евра од којих је 240.000.000 евра бесповратна подршка Европске уније и 85.200.000 евра национално ко-финансирање.
- **Меморандум о разумевању између Републике Србије и ЕУ о сарадњи у ланцу вредности ретких минералних сировина (CRMs) и електричних возила (EV)** потписан је **19. јула 2024.** године.
- **Мапа пута за унапређење билатералне сарадње између Републике Србије и Републике Српске у области рударства и енергетике** очекује се да у наредним данима буде усвојена на Влади.

- **Меморандум о разумевању на реализацији пројекта изградње гасне интерконеције Србија – Северна Македонија** је у поступку усаглашавања и планира се ускоро потписивање.